

Is Bremia succesvol te bestrijden?

Het aanbod van gewasbeschermingsmiddelen om *Bremia lactuca*, (valse meeldauw/het wit) in sla te bestrijden is de afgelopen jaren verschaald. Om het middelenpakket uit te breiden is Proeftuin Zwaagdijk in opdracht van Productschap Tuinbouw gestart met een tweejarig onderzoeksproject naar biologische en chemische middelen. In het project participeren producenten van gewasbeschermingsmiddelen uit binnen- en buitenland.

Ook in 2002 bleek in de praktijk dat resistenties tegen *Bremia* kunnen worden doorbroken en moesten gewassen worden afgeschreven. Het al dan niet kunnen oogsten geeft de noodzaak van adequate mogelijkheden om *Bremia* te bestrijden scherp aan. In een viertal proeven met het meeldauwgevoelige ras 'Domino' waren 18 verschillende behandelingen opgenomen. De proeven werden verspreid in het najaar op de eigen locatie en bij Wieringerwerf uitgevoerd. Tijdens de proeven was de maand augustus zeer warm

en gemiddeld over het land nat. September was droog, aan de warme kant en zonnig. Oktober was vrij koud met een vrij normale hoeveelheid neerslag. In alle proeven werd onbehandeld zwaar aangetast door *Bremia*. Met drie bespuitingen om de tien dagen voldeed het standaardmiddel Previcur N goed. Previcur N toegepast volgens het waarschuwingssysteem PLANT-Plus van Dacom Automatisering BV bestreed *Bremia* nog beter dan de standaard Previcur N volgens een vast spuitinterval. In het algemeen werden de bespui-

tingen volgens het waarschuwingssysteem een week uitgesteld. Hierdoor werd de laatste bespuiting van Previcur N in een aantal proeven binnen de veiligheidstermijn van drie weken toegevend. De veiligheidstermijn van drie weken is voor Previcur N te lang om tot de oogst bescherming te bieden tegen *Bremia*.

Waarschuwingssysteem

De kracht van het waarschuwingssysteem is dat gewasbeschermingsmiddelen op het juiste moment doelgericht worden ingezet. Het bestrijdingseffect van middelen is dan optimaal. In tabel 1 staan beoordelingen van de bestrijding van *Bremia* en het gemiddeld kropgewicht van Previcur N en een experimenteel middel X volgens een vast spuitinterval (standaard) en het waarschuwingssys-

teem (wws). Van de chemische behandelingen waren enkele beter dan of vergelijkbaar met de standaard Previcur N. Dit kwam naar voren in de gewasbeoordelingen, het percentage geheel gezonde planten en het percentage van de onderzijde van de krop die was aangetast door *Bremia*. Het effect van de bestrijding van *Bremia* kwam ook goed naar voren in het gemiddeld kropgewicht en sortering over de verschillende gewichtsklassen. De biologische behandelingen die in het onderzoek waren opgenomen hadden bij vijf tot zes wekelijkse toepassingen helaas geen bestrijdend effect op *Bremia*. Na overleg met de landelijke gewascommissie IJsbergsla van de LTO en de Plantenziektenkundige Dienst zullen in 2003 twee tegen *Bremia* worden uitgevoerd met ijsbergsla.

Jan de Lange

Proeftuin Zwaagdijk

Tabel 1. Beoordelingen en productie bestrijding *Bremia* in kropsla, Proeftuin Zwaagdijk 2002.

Behandeling	Bremia 2 weken voor oogst	Bremia bij oogst	gem. gewicht (gram)
onbehandeld	5,1	4,3	180
Previcur N (standaard)	7,4	7,0	261
Previcur N wws	7,7	7,9	284
X (standaard)	8,4	8,0	282
X wws	8,0	8,2	314

*Hoe hoger het cijfer voor Bremia des te beter de bestrijding
(9 = geheel vrij van Bremia, 1 = geheel aangetast)*